

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๕๙

เรื่องพิจารณาที่ ๖/๒๕๕๙

วันที่ ๒๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง การปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น จะกระทำได้หรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้ใดมีหน้าที่ปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

ความเห็น

คณะรัฐมนตรี ผู้ร้อง มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๕ วรรคสอง โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้อง สรุปได้ดังนี้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ส่งร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติมและคำปรารภในส่วนที่เกี่ยวข้องตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๙ ต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกัน แต่ไม่มีบทบัญญัติใดของรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ ขอคำแนะนำจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และหากมีข้อแนะนำประการใดให้ดำเนินการตามข้อแนะนำนั้น ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีข้อแนะนำว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนและถูกต้องควรขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย คณะรัฐมนตรีจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๕ วรรคสอง ว่า นายกรัฐมนตรีจะปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงข้างต้นในขณะมีการตรารัฐธรรมนูญนี้ในอนาคตตามที่เป็นอย่างใดหรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่ต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้วินิจฉัยชี้ขาดหรือไม่ เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่ประเพณีการปกครองดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีใดตามความในวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด หรือเมื่อมีกรณีที่เกิดขึ้นนอกวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา หรือศาลปกครองสูงสุด จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดก็ได้ แต่สำหรับศาลฎีกาและศาลปกครองสูงสุดให้กระทำได้ เฉพาะเมื่อมีมติของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี” ดังนั้นเมื่อกรณีตามคำร้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับการวินิจฉัยตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นนอกวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ยื่นคำร้อง ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้วินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๔๕ วรรคสอง และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๒๐) และข้อ ๒๗

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไป มีดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจะกระทำได้ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำปรารภของรัฐธรรมนูญ คือ ถ้อยคำที่ประกอบกันขึ้นเป็นส่วนอารัมภบทของรัฐธรรมนูญ โดยทั่วไปมักระบุหัวข้ออย่างเป็นทางการว่า “คำปรารภ” (Preamble) หรือในบางกรณีอาจปรากฏการใช้ชื่อเรียกแบบอื่นที่มีนัยเดียวกัน เช่น “คำนำ” (Foreword) หรือบางกรณีใช้คำว่า “อารัมภบท” (Preface) เป็นต้น ส่วนในบางกรณีบทบัญญัติในส่วนคำปรารภ

ของรัฐธรรมนูญอาจไม่ปรากฏหัวข้อไว้อย่างชัดเจน ซึ่งเนื้อหาโดยทั่วไปของบทบัญญัติในส่วนคำปรารภของรัฐธรรมนูญมักร้อยเรียงขึ้นด้วยข้อความที่แสดงถึงประวัติความเป็นมาอันเป็นภูมิหลังของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนั้น ๆ รวมทั้งถ้อยคำอันสะท้อนถึงหลักการพื้นฐานและคุณค่าในเรื่องต่าง ๆ อันเป็นแกนหลักของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาชนภายในชาติ หลักการทางรัฐธรรมนูญอันเป็นที่ยึดมั่นศรัทธาร่วมกันของคนในชาติ (constitutional faith) ตลอดจนปรัชญาทางรัฐธรรมนูญ (constitutional philosophy) ของประเทศ^๑

ความเป็นมาของการจัดทำคำปรารภในประวัติศาสตร์รัฐธรรมนูญของไทย ปรากฏเป็นครั้งแรกในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๔๓/๒๔๗๕ (วิสามัญ) ซึ่งคณะกรรมการราษฎรได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติให้นำ “ร่างพระราชปรารภพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม” มาบัญญัติไว้เป็นคำนำในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ร่างพระราชปรารภดังกล่าวแต่แรกเป็นเนื้อหาของคำประกาศซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระสารประเสริฐ (ตรี นาคะประทีป) ยกย่องขึ้นเพื่อให้อาลักษณ์อ่านในพิธีพระราชทานรัฐธรรมนูญ เมื่อพระสารประเสริฐได้ร่างแล้วก็นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทอดพระเนตรแล้วก็พระราชทานมาให้คณะกรรมการราษฎรพิจารณา คณะกรรมการราษฎรเห็นว่าถ้อยคำที่เขียนมานั้นมีความงดงามและเหมาะสมจะใช้เป็นพระราชปรารภในรัฐธรรมนูญ จึงได้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมว่าให้ใช้เป็นพระราชปรารภในรัฐธรรมนูญได้ คณะกรรมการราษฎรจึงนำมาเสนอเพื่อขอความเห็นชอบของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยสมาชิกทั้งหมดได้ลงความเห็นพ้องกันว่าเป็นการสมควรและมีมติอนุมัติให้นำคำพระราชปรารภพระราชทานรัฐธรรมนูญลงเป็นคำนำได้^๒

^๑ คำอธิบายคำจำกัดความและบทบาทหน้าที่ของ “คำปรารภ” บนฐานทฤษฎีทางรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการวิเคราะห์รัฐธรรมนูญเปรียบเทียบ ขอให้ดู Liav Orgad, “The Preamble in Constitutional Interpretation,” *International Journal of Constitutional Law*, Vol.8, No.4 (2010), pp. 714-738.

^๒ เอกสารการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ (โดยสภาผู้แทนราษฎรชุดแรก) เขียนคำอธิบายโดย นรนิติ เศรษฐบุตร (กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษากฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๙๕-๑๙๙.

กระบวนการจัดทำคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญซึ่งปรากฏเป็นครั้งแรกในกรณีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในเรื่องการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ โดยองค์กรผู้ที่มีอำนาจหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญมีหน้าที่จัดทำคำปรารภขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของร่างรัฐธรรมนูญก่อนนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย เนื้อหาของคำปรารภซึ่งปรากฏตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นมาประกอบด้วยสามส่วนสำคัญได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง การบอกศักราช คือ การบอกวันเดือนปีที่มีการตรารัฐธรรมนูญ และพระปรมาภิไธย ส่วนที่สอง ข้อความบ่งบอกถึงบริบทของรัชสมัยอันเป็นภูมิหลังของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ประวัติความเป็นมาอันเป็นข้อเท็จจริงที่ประจักษ์แจ้ง หลักการสำคัญ เจตนารมณ์ ตลอดจนสังเขปของกระบวนการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับนั้น ๆ และส่วนที่สามเป็นส่วนแห่งพระราชปรารภโดยตรง คือ พระราชปณิธาน พระราชประสงค์ขององค์พระมหากษัตริย์ และเมื่อได้มีการนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย องค์พระมหากษัตริย์ย่อมมีพระราชอำนาจที่จะทรงปรับปรุงแก้ไขคำปรารภได้ การมีพระบรมราชวินิจฉัยเกี่ยวกับการบัญญัติถ้อยคำในคำปรารภปรากฏเป็นประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในทางรัฐธรรมนูญอันเกี่ยวข้องกับพระราชอำนาจขององค์พระมหากษัตริย์ (royal prerogatives) โดยทรงใช้พระราชอำนาจดังกล่าวก็ต่อเมื่อผู้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายร่างรัฐธรรมนูญเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ดังจะเห็นได้จากเมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน “บันทึกพระราชกระแสเรื่องร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๑๗” ไปยังประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขคำปรารภที่คณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำขึ้นถวาย ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการแก้ไขให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริที่พระราชทานมาโดยไม่ชักช้า^๓

^๓ ธงทอง จันทรางศุ, พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในทางกฎหมายรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพฯ : บริษัท เอสซี.พี.ริ้นท์แอนด์แพค จำกัด, ๒๕๔๘),

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญและ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเสนอให้มีการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม ซึ่งผลการออกเสียง
ประชามติปรากฏว่า ทั้งร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นเพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบในการออกเสียง
ประชามติ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขร่างรัฐธรรมนูญและส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๙ วินิจฉัยว่า
ร่างรัฐธรรมนูญซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้องตามร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๗๒ ไม่ชอบด้วยกับผลการออกเสียงประชามติ และให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการ
แก้ไขตามที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย รวมทั้งปรับแก้ถ้อยคำในคำปรารภให้สอดคล้องกันต่อไป
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญตามที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัย
รวมทั้งได้ปรับปรุงคำปรารภให้สมบูรณ์และสอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติ ต่อมาเมื่อวันที่
๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญส่งร่างรัฐธรรมนูญให้นายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้า
ทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย แต่ปรากฏว่าในวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งอยู่
ในระหว่างการนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อลงพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
ภูมิพลอดุลยเดชเสด็จสวรรคต ดังนั้น จึงมีผลให้คำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญซึ่งคณะกรรมการ
ร่างรัฐธรรมนูญได้ปรับปรุงให้สมบูรณ์และสอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติแล้วนั้น ไม่สอดคล้อง
กับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เนื่องจากข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของถ้อยคำที่บ่งบอกถึงรัชสมัยอันเป็น
บริบททางการเมืองการปกครองของประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ส่งร่างรัฐธรรมนูญให้นายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย
ซึ่งเมื่อตรวจสอบในเรื่องของการปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญในระหว่างการนำขึ้นทูลเกล้า
ทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยในอดีตที่ผ่านมา ไม่ปรากฏว่ามีเหตุการณ์เช่นว่านี้เกิดขึ้นมาก่อน
อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านความเห็นชอบโดยการออกเสียงประชามติอันเป็นไปตาม
กระบวนการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ บัญญัติไว้แล้ว
มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น จึงเห็นว่า การปรับปรุงคำปรารภของร่าง
รัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นนั้นสามารถกระทำได้ โดยเป็นการปรับปรุงเฉพาะ
ในส่วน of ข้อความที่บ่งบอกถึงเหตุการณ์และรัชสมัยอันเป็นข้อเท็จจริงที่ประจักษ์แจ้งเพียงเท่าที่จำเป็น
มิใช่เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติอันเป็นสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญนี้

ประเด็นที่สอง ผู้ใดมีหน้าที่ปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ปรับปรุงแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญซึ่งผ่านการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๙ และอยู่ในระหว่างขั้นตอนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ทั้งนี้ การเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญตามที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยและได้ปรับปรุงคำปรารภให้สมบูรณ์ และสอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติเสร็จสิ้นแล้ว ในขณะที่นายกรัฐมนตรีได้รับมอบร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประเด็นที่ต้องพิจารณาจึงมีว่า เมื่อบริบทแห่งรัชสมัยอันเป็นภูมิหลังของการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญได้เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่องค์กรผู้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เสร็จสิ้นแล้ว และร่างรัฐธรรมนูญได้เข้าสู่กระบวนการนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยไปแล้วนั้น การปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใด

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับในขณะนี้ ความในมาตรา ๓๙/๑ วรรคสี่ บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สมบูรณ์ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประกอบกับประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ปรากฏเสมอมาว่าผู้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ในการยกร่างถ้อยคำในคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญ

เมื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในฐานะองค์กรผู้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญกำหนดเสร็จสิ้นแล้ว แต่ด้วยเหตุการณ์ของบ้านเมืองได้ผันแปรไปในระหว่างขั้นตอนก่อนนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้ ย่อมส่งผลให้

เนื้อหาของคำปรารภในร่างรัฐธรรมนูญในส่วนถ้อยคำที่แสดงถึงประวัติความเป็นมาและภูมิหลังของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงอันเป็นปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ จึงพิจารณาได้ว่าร่างรัฐธรรมนูญซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เสนอต่อนายกรัฐมนตรีไปแล้วนั้นมีเนื้อหาในส่วนคำปรารภที่ไม่สมบูรณ์อันเนื่องมาจากถ้อยคำบางประการที่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงอันประจักษ์แจ้ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำและปรับปรุงร่างรัฐธรรมนูญจึงมีหน้าที่ต้องปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้สมบูรณ์และสอดคล้องกับความเป็นจริงดังกล่าว ก่อนเสนอนายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า การปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นสามารถกระทำได้ และให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้ดำเนินการปรับปรุงคำปรารภของร่างรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเพื่อให้สมบูรณ์ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยต่อไป

นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ